

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposki ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kattiskov. Društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalističu nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Narodno in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

XX. letnik.

V Gorici, 5 septembra 1912

36. številka.

Komu se dobro godi?

Marsikdo bi bil srečen, ako bi ga ne motila misel: Zakaj se moram ravno ja z toliko truditi, toliko trpeti, siromaštvo gleda iz vseh kotov, a drugim ni treba drugega, ko jesti, ležati, dolg čas preganjati; kar želijo, to imajo!

Ta nevošljivost marsikomu krade dobro voljo in zadovoljnost.

Ali po pravici? Poglej!

Kaj ima gospoda boljšega od priproste kmetiča?

Hiša o, lepo palačo! Toda v tej hiši porabi samo toliko prostora, kakor ti v svoji bajti. Če ti nisi zadovoljen s svojo hišo, saj se bogatinom enako godi, tudi on nevošljivo gleda na one, ki imajo še lepšo palačo, zato popravlja, priziduje, lepšuje. Zadovoljnost išči v srcu, ne v zidovih. Vsaka hiša ima vrata, skoz katera nosijo mrlične ven.

Hrana ima dobro, kar izbira, a jaz: repo, fižol, krompir, močnik!

Kakšna hrana je pa boljša, tvoja, ali bogatinova? Poglej, kedo je bolj zdrav, bolj trden? Kje nahajamo največ pokvarjenih želodcev, kje je več bolehavosti? Koliko boleznih si nakopljuje gospodski samo z umetno hrano, a težak niti ve ne zanje! In, menite li, da imajo od kakih pečenih pišk Bog ve, kolikor v žitka? Prepričan sem, da se bolj veselijo in, da vam boljše dišijo »struklji, ocvirkovca, potica« — in, kar imate takih boljih reči doma, kakor pa gospodi najboljša pečenka! Bi videli gosposke otroke, blede, šibke, toliko, da jih veter ne odnese, kako se pusto drže, ker jim zaradi razvajenosti nobena jed ne diši, ali pa pogledajte kmetovske otroke, kako se jim oči bliskajo, ko pridejo »strukli na mizo.

Prašajte koga, ki je prišel do »boljšega kruha«, kedaj mu je jed bolj dišala, ali prej, ko je jedel »vse od kraja«, ali sedaj, ko ima vsak dan meso na mizi in povedal vam bo, da mu sedanja hrana nič bolj ne diši, kot poprejšnja. Sicer pa naj bo kedo bogat, kolikor hoče, želodec ima pa vendar le en sam in ne more jesti za desetih, dasi bi tisoče ljudi lahko prehranil.

Gospoda se vozi, jaz moram hoditi pa peš! Prašaj, kaj je bolj zdravo! Zato pa vidimo, kako tudi gospoda peš leta po hribih. Misli si raje, da si ti gospoda na letovišču, in še celo leto, gospoda ima to posebno razvedrilo samo par mesecev!

Morda si bil že kedaj nevošljiv, ko si videl bogatina, kako denar krog sebe meče, kar se zmisli, to mora imeti! No, saj to je ravno prava! S tem, da bogati veliko denara izdaja, s tem pridejo ravno bolj ubogi do denarja. Kočijaži, služabniki, zidarji, trgovci služijo denar pri teh in kam bi pa dejali kmetje teleta, maslo, slanino? Kako bi prišel kmet do denarja, ako bi gospoda tega ne pokupila?

Delati mu ni treba! Oh, to pa ni sreča! Ako bi tebe kedo obsodil, da se ne smeš cel teden prav nobenega dela pritakniti, ne vem, kako bi bilo! Menda bi bila huda pokora! Sicer se pa ljudje glede dela zelo motijo. Kakor ima velik kmet več dela in več skrbi, kakor bajtar, tako je po navadi tudi pri bogastvu. Delo in skrb se morda ne vidi, i e p a!

Koliko skrbi imajo z otroci? Navadno so rahli, vsaka sapica jim že škoduje, zdravnik, postrežba, zdravila — a kmeti otroci bos tekajo po snegu in »možice« delajo in nič jim ni, ker so utrjeni! — kam z gosposkimi otroci? Če so dobre glave, že še gre, če pa kateri ni za šolo, potem je križ! Za hlapca ni, za rokodelca tudi ne in ne za učitelja ne, na viših in ne na nižih šolah! Koliko poti mora narediti gosposki oče, da spravi svojega sina trde glave kam h kakemu »kruhu« — kmeti imajo vedno svoje delo, ni težko priučiti se mu. Teh vrst skrbi priprosti ljudje skoro ne poznajo. Koliko jih je pa samo na videz bogatih! Zadolženi so mnogi čez glavo, a nihče ne ve, razun dotična posojilnica. Ubožec sme hoditi tudi bos — in, če je kaka šipa v oknu s papirjem prepleljena, se ne bo nad tem nihče spodtakel in, če ima tudi »blek« na letu, nič posebnega — a taka gospoda mora po sili biti čedno oblečena, nič »zablekanega« povsod se mora vesti po svojem stanu — in, če ni? — To so skrbi!

Več takih bogatinov obupa, kakor priprostih delavcev, marsikdo si celo življenje vzame in — drugi so ga zavidali. Ljudje vidijo le zunanost in ta je svetla, a resnica? Kar imajo »dobrega«, temu so že tako privajeni, da niti ne čuti več, niti se dobrote ne zaveda. Za njihove križe in težave pa svet navadno niti ne zve, ker jih prikrivajo.

Kedar koli bereš, poslušaj dober svet: Zahvali Boga za to, kar imaš! Bog ve, kaj nam je potrebno in koristno. Če je tudi hišica mala, a tvoja je, tam niso bivali tvoji dedje in pradedje, če je tudi hrana priprosta, pa je naravna, nepokvarjena; v maslu ni »margarine« in v moki in v mleku ni apna in kruh, bodi si črn, iz naravne, redilne moke je.

Za marsikaj bi ti bili meščani lahko zavidni. Zrak, v mestu zaduhel, imaš čist, zdrav si, krepak neseš lahko breme, pod katerim bi se meščan kar sesedel. Vesel bodi, da imaš potrebno hrano in potrebno obleko, to si pa ravno z delom vsak lahko zasluži.

Nevošljivosti se pa boj — nič ne da, nič ne prinese pač pa vzame vso srečo in zadovoljnost.

Dobro se godi samo onemu, ki je zadovoljen s tem, kar mu je Bog dal, tak je tako bogat, da mu nič ne manjka, a največjemu bogatinu, ki pa ni zadovoljen in bi rad še mnogo več, temu manjka še mnogo!

Evharistični kongres na Dunaju.

Naznanjamo:

1. Kdor se udeleži evharističnega kongresa, sprejme sv. sakramente obišče katerokoli cerkev in moli za sv. cerkev, za spreobrnjenje grešnikov, za odpravo krivih ver in edinost krščanskih vladarjev, dobi **popolni odpustek**. Kdor ob času evh. kongresa moli v katerikoli cerkvi na svetu pred Najsv. sakramentom za navedene namene, dobi odpustek 7 let in 7 kvadragen. Letos je rimski papež dodal še ta-le odpustek. Kdor sprejme v kateri koli cerkvi na svetu 15. sept., ko bo na Dunaju slovenska procesija, sv. sakramente, dobi **popolni odpustek**. Naj dodamo še, da bodo škofje, ki bodo imeli v cerkvi sv. Štefana slovensko mašo, vselej na koncu podeljevali apostolski blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek.

2. Te dni dobe vsi udeležniki pristopnice, legitimacije, nakaznice za skupno stanovanje in za hrano v ljudskih kuhinjah (ti, ki so se za to priglasili). V tem pogledu je imel centralni odbor na Dunaju toliko posla, da ni mogel vsega dela premagati. Tu pa tam bodo gotovo kake pomote, ki se bodo dale pa na Dunaju urediti. Zato priporočamo vsem nekoliko potrpežljivosti.

3. Vsakdo naj vzame potrebnih reči sè seboj. Razen navadnih reči naj vzamejo zlasti ti, ki spé v skupnih spalnicah, **p o e n o b r i s a v k o** za umivanje.

4. Vsakdo naj skuša priti na Dunaj zjutraj, da si prvi dan glede stanovanja in hrane vse uredi. Iz Gorice pojde večina v terek z drž. postaje ob 6.10 zveč. z osebnim vlakom do Jesenic, potem pa z brzovlakom naprej. Ta vlak pride na Dunaj ob 7.40 zjutraj. Kdor se bo vozil z Jesenic dalje z osebnim vlakom, bo prišel na Dunaj ob 3.40 popol., kar bi tudi ne bilo še prekasno.

5. Priporočamo vsem č. duhovnikom, ki se udeležijo shoda, naj ljudstvu svetujejo in je vodijo na poti tje in nazaj, da bodo vsi zadovoljni in da prinesejo domov prijetne spomine.

6. Moški, ki se hočejo udeležiti slovesne procesije dne 15. septembra, morajo imeti črno obleko, ali vsaj temno.

7. Vsi Slovenci bodo nosili na desni roki trak v slovenskih barvah kot poseben znak.

8. V frančiškanski cerkvi, ki je blizu cerkve sv. Štefana, bodo slovenski govorili ob 6. uri zjutraj in ob 6. uri zvečer. Takrat se bodo dajala ljudstvu vsa potrebna naznanila. Prvi govor bo v četrtek dne 12. sept. ob 6. uri zjutraj.

9. V petek, dne 13. sept., smejo na Dunaju vsi jesti meso kolikorkrat hočejo.

Shod „Slovenskega katol. delavskega društva“.

V nedeljo je bil v dvorani »Central« v Gorici obilni udeležbi shod »Slov. katol. delavskega društva«. Nastopilo je več govornikov. Po pozdravu g. predsednika Ivana Gorjupa je obširno govoril dr. A. Pavlica. V svojem govoru je odgovarjal na vprašanje: **Ali sme delavec, ki je krščanskega mišljenja, pristopiti k socialističnemu društvu?** V sedanjem času so voditelji socialistične stranke skoraj sami brezverci. Delavci, ki pristopijo, zgube navadno sv. vero. Zato naj nihče ne pristopi. Čeprav bi gospodarski program socialistične stranke nudil v posebnih okoliščinah kake ugodnosti, naj se nihče ne da zapeljati. Ne zaupajmo niti liberalcem niti socialistom. Razni polomi v zadnjem času naj nam bodo v poduk. Kristjanom naj bodo v zgled krščanski mučeniki, ki so vse rajši pretrpeli, kakor da bi bili zatajili krščansko vero. Dalje govori o spomenici goriških zidarjev, v kateri so zahtevali, da naj se vsi prazniki med tednom odpravijo, pozivlje delavce, naj bodo značajni krščanski možje, naj skrbijo za krščansko vzgojo svojih otrok, ker dobra vzgoja je več, ko veliko posestvo. Govornik omeni tudi napadov, ki so bili v listu »L'Éco del Litorale« na njegovo osebo o priliki procesije na sv. Goro. Posrečilo se je iztakniti dotičnika, ki je tiste neumnosti poročal listu »L'Éco«. Ko mu je govornik očital, kako da je mogel take reči poročati, saj govorijo tudi furlanski govorniki po Furlaniji na vseh shodih za Boga in za domovino, odgovoril je: **»Kaj meni mar Faidutti, Faidutti ni katoliška stranka!«** Iz tega se pač jasno vidi, da hočejo ti jezičniki bolje vedeti, kaj je katoliško, ko gospodje, ki so se o tem temeljito učili. Ob koncu se dotakne govornik še evharističnega shoda na Dunaju. Kdor se shoda ne udeleži, naj sprejme dne 15. sept. doma sv. sakramente. Tisti dan naj se cele družine posvete Jezusu v presv. sakramentu.

Nato je govoril oskrbnik uršulinskega samostana v Gorici g. Širca. Njegov govor priobčimo prihodnjič.

G. Luka Dugar priporoča vsem društvenikom, naj pridno obiskujejo v goriških cerkvah slovensko Božjo službo.

G. predsednik Ivan Gorjup zaključil zborovanje z željo, naj bi obrodiло obilo sadu.

Ob koncu zborovanja nas je sè svojo navzočnostjo počastil tudi g. deželni poslanec Marinič.

Evharistični shod v Logu pri Vipavi.

Na Angelsko nedeljo je bil v slavnoznanemu Marijinem svetišču v Logu shod v čast Sv. R. T. za duhovnije Vipavske doline na kranjski, kakor tudi na goriški strani. Ta kraj je za tak shod posebno primeren, ne le, ker je tu svetišče velike Matere krščanstva M. D. in duhovno središče Vipavske ampak še posebno zato, ker je Log za krščanstvo zgodovinsko znamenit kraj. Tukaj ob Hublju »ad fluvium frigidum« je bila l. 394 bitka med krščanskim cesarjem Teodorjem I. Velikim, ki je prihitel iz Carigrada skozi Hrušico in med poganskim nasprotnikom Evgenijem, ki je prišel iz Italije. Tu je bila odločilna zmaga krščanstva nad reakcionarnim poganstvom. Od takrat je zavladalo krščanstvo po vsem rimskim cesarstvu tudi v politiki, poganski maliki so se umaknili Kristusu. Zanimivo je kar piše o tem sv. Avguštin v spisu de Civ. Dei V. 26: »Potem je Teodozij premagal drugega nasilnika, Evgenija, ki je bil protipostavno postavljen na mesto cesarja »Valentinijana. Zoper njegovo vojno »moč se je boril bolj z molitvijo, kakor z orožjem. Vojaki, ki so bili tam, so »nam pravili, da je od strani, kjer je bil »Teodozij divjala taka burja proti so»vražniku, da jim je trgala iz rok strelno orožje vsake vrste, ter jim ni le z »največjo močjo odnašala orožje, ki je »bilo namenjeno proti nasprotniku, ampak je lastno strelivo nagnala na nje »same.« Vipavska burja je tedaj zgodovinska.

Na ta znameniti kraj so že v nedeljo zgodaj prihajale trume vernega ljudstva, da so tam prejeli sv. sakramente. K slovesnosti ob 10. pa je prišlo toliko ljudi, da jih Log ni videl še toliko. Še več bi jih bilo prišlo posebno iz dolnjih krajev, da jih ni plašilo slabovreme v soboto in nedeljo zjut. Je pa tudi vredno bilo potruditi se; vsi so bili zadovoljni in so odnesli domov najboljše spomine.

Pridirigar iz Ljubljane profesor dr. J. Jerše je z vznešeno besedo slikal moč in zmagoslavje J. Kr. v najsvetejšem zakramentu, ki se kaže v evharističnih shodih, posebno na dunajskem shodu, ki že po svojih velikanskih pripravah zbujajo navdušenje vernikov celega sveta. Po sv. maši pred Izpostavljenim Sv. R. T. je bila procesija, ali, da govorim moderno, demonstracija vernih Vipavcev za čast Najsvetejšega.

Procesija se je razvila na cesti proti Vipavi, tje in nazaj, tako da so se udeleženci srečevali in imeli priložnost videti celo procesijo. Najprej je šla šolska mladina pod vodstvom vipavskega šolskega vodja. Na to dekliške »Marijine družbe iz skoro vseh duhovnij na Vipavskem za svojimi zastavami; na to moške M. dr. in razna katoliška izobraževalna društva deloma z zastavami. Orlovska godba iz Šmarji je poveljevala slavnost; za njo je stopala četa Orlov. Združeni cerkveni pevci iz Vipave in drugod so prepevali čast Najsvetejšemu. Našteli smo 28 duhovnikov, ki so spremljali Najsvetejšega, katero je nosil vipavski g. dekan. Koj za duhovščino so bili župani in starešini vipavskih občin, ki si štejejo v čast, da so katoliški kristjani. Iz goriške Vipavske nismo opazili med temi odličnjaki nobenega zastopnika; pač pa smo videli posameznike med veliko moško množino, ki je sledila. Procesija je sklepala truma žensk.

O popoldanski slavnosti bomo poročali v prih. številki.

Politični pregled.

Cesar.

Po dosedanjih dispozicijah bo cesar zapustil svoje letovišče v Islu dne 8. t. m. ter se bo podal v Schönbrunn.

Za Stürgkhom Heinold?

Agencija Hercog poroča, da se bo v kratkem odločila usoda kabineta, ki je edinole odvisna od zdravstvenega stanja sedanjega ministerskega predsednika grofa Stürgkh. Merodajno pa bode mnenje zdravnikov. Ako bi moral Stürgkh opustiti svoje mesto, bo najbrže predlagal za svojega naslednika svojega sedanjega nadomestnika barona Heinolda. Poljaki se baje te spremembe nič ne veselijo, ker ne morejo Heinoldu odpustiti njegovega ravnanja glede cesarjevega reskripta v zadevi rusinske univerze.

Za neodvisnost Poljske.

List »Zeit« je dobil iz Lvova poročilo, da so se razsipali po ulicah mesta Zakopane v Galiciji tisoči letakov, ki pozivljejo Poljake k boju za neodvisnost Poljskega kraljestva. Boj naj se vrši v prvi vrsti proti Rusiji. Letaki končujejo z besedami: »Bratje, primite za orožje za svobodo!«

Bolgarija in Črnagora napram Turčiji.

Turški list »Ikdam« poroča, da je bolgarski zunanji minister izjavil, da nikakor ne namerava Bolgarija pretrgati prijateljskih odnošajev s Turčijo. Nadalje dementuje ta list vesti, ki javljajo, da koncentrira Bolgarija čete ob meji. Po tem listu je tudi Črnagora zatrdila, da ne namerava motiti miru.

Italijansko - turška vojska.

Listi sedaj mnogo pišejo o mirovnih pogajanjih med Italijo in Turčijo, toda vsa poročila kažejo, da ne bo mir sklenjen tako hitro. Italija ponuja baje denarno odškodnino Turčiji za zasedena ozemlja; ali nobeden turški diplomat se skoro ne upa prevzeti odgovornosti, ker se bojé očitka, da so »nevernikom« odstopili muslimanska tla.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg.: B. Dr. Pickl 2 K; Nekdo iz Skrilj 1 K; Edvard Štrekelj, vikar 2 K; za preplačo srečk 20 vin; Štefan Podberšček, Imenje 2 K; Anton Obidič v Gorici 2 K; za preplačo srečk 30 vin; v nabiralnikih: v gostilni g. Antona Lasič 90 vin; v velikem semenišču 9 K 90 vin; Lov. Juvančič, župnik v p., 10 K. Terezija Škodler 4 K; Kmečka hranilnica in posojilnica pri sv. Luciji 50 K.

Za Sklad »Slovenskega Sirotišča«:

P. n. gg.: Alojzija Lah 1 K, K. Bianchi 1 K. V Solkanu so darovali: Ant. Jug 40 v, Jos. Pavlin 40 v, Alojzij Gabrijelčič 30 v, Jos. Kralj 1 K, Alojzija Gorjan 80 v, Peter Vidic 40 v, Andrej Luznik 1 K, Val. Danevčič 40 v, Jos. Prijon 40 v, Just Mervic 40 v, Amalija Erzetič 20 v, Terezija Abramič 40 v, Lucija Ličar 40 v, Marija Vižin 40 v, Andrej Knez 20 v, Marija Jug 1 K, Ivana Bratuž 40 v, Ana Komel 10 v, Bortolomej 1 K 50 v, Terezija Drašček 40 v, Anton Jug 20 v, Jos. Markič 1 K, Mart. Drekonja 1 K, Jožefa Doljak 40 v, Jožefa Srebrnič 40 v, A. K. 30 v, Marija Pavlin 10 v, Alojzij Jakin 20 v, Jožefa Jakin 20 v, N. N. 1 K, nadučitelj Franc Bajt 2 K, Iv. Kalin 1 K, Jos. Srebrnič 2 K, Lucija Golob 1 K, Justina Gabrijelčič 20 v, Marija Vuga 20 v, Fr. Fegic 50 v, Jos. Keziklena 50 v, Jožefa Breccelj 26 v, N. N. 40 v, Ana Zavrtanik 20 v, Katarina Vuga 20 v, Natalija Vuga 20 v, Katarina Leban 1 K, Štefan Luznik 20 v, Anton Mozetič 60 v, Mihael Boltar 20 v, Alojzij Mozetič 40 v, Pepca Pisk 20 v, Anton Boškin 30 v, Alojzij Zimic 20 v, Štefan Medvešček 20 v, Katarina Ferdikon 40 v, Ivan Nibrant, zid. podjetnik, 5 K, Magdalena Srebrnič 1 K, Terezija Golja 50 v, M. Cej, učiteljica 1 K; Mici Jug, učiteljica 2 K.

Za »Alojzijevišče«:

P. n. gg.: Ivan Rešič, delavec 2 K; preč. mons. Ivan Lukežič 20 K; veleč. g. Ivan Rešič, vodja gluhonemnice 20 K; veleč. g. vikar Jakob Fon 100 K. — Bog plačaj tisočero!

Domače in razne vesti

Nakaznice za skupna stanovanja o priliki evh. kongresa na Dunaju niso še došla v Gorico. Ker ni mogel dunajski odbor vsega dela zmagati, se bojimo, da bomo morali to stvar še-le na Dunaju urediti.

Vsakdo naj legitimacijo za železnico lastnoročno podpiše!

Prilodni teden bo evharistični teden. Po celem Goriškem se pripravljajo na cerkvene slovesnosti, zlasti pa za nedeljo dne 15. septembra.

Tutti frutt! — Andrej Gabršček naznanja v »Soči« od sobote, da je za Gorico že dovolj storil in da je sedaj izročil nadaljno skrb za »Sočo« in »Primorca« večji družbi rodoljubov, katerim želi v bodočem delu polnega uspeha. Radi bi vedeli, katera je ta družba, ki je Andreja Gabrščeka izgnala in ki hoče boljše delovati ko on. Ali niso morda v tej družbi tudi belcebubje? Ako sodimo po zadnji št. »Soče« z dne 3. sept. 1912, kjer je ta družba »rodoljubov« razvila svoj program, moramo reči, da bi rada »Soča« le bolj tiho tekla, da bi neopaženo, a tem uspešnejše nadaljevala svoje razdirajoče delo. Nova družba pravi, da se hoče boriti proti klerikalizmu. Čemu torej prememba zasebne lasti? Saj to je delal tudi Andrej Gabršček. Svarimo torej vse meščane in deželane pred to družbo. Kakor je Gabršček obrodil le — tutti frutti, ki so zanj grenki, tako bo tudi ta družba.

Vsi so krivi, vsi so krivi liberalnih polomov v Gorici, krivi so klerikalci, kriva je vlada, krivi pa niso predsedniki in načelniki nadzorstva in načelstva, krivi niso člani načelstva in nadzornišтва, krivi niso pravni konzulenti »Trg. obr. z.«, da je v likvidaciji. Tako je sklepati iz pisave »Soče« in »Edinosti«. In da je to res, priseže vsak prosvitljeni inteligent.

Naši članki o socialnih demokratih grozno pečejo rdečkarje na deželi. Čitajo jih pridno, obenem pa kolnejo kot »ta žrnc«. Resnica oči kolje. Zgodilo se je v neki vasi v goriški okolici, da so soc. demokratje sežgali »Prim. List« na javnem trgu, rekoč: »Naj zgori farški lažnjivec!« Seveda, lažnjivec je lepo reči, a dokazati, da je »Prim. List« lažnjivec je težko. Rdečim socijem pravimo: v slepi strasti in v pokvarjenosti ste že tako daleč zašli, da ne razločujete več, kaj je dobro in kaj je slabo, kaj je mogoče in kaj ni mogoče. Pomilujemo! —

100.000 K se je letošnje poletje v slovenskem delu dežele zaveseljačilo. Tako je izračunal nekdo, ki je zasledoval povabila v listih, ki so vabila na različne veselice. Izračunano je bilo seveda povprečno. Lepa svotica! O »mizeriji« ne sme biti govora!

Gg. župane prosimo, naj upoštevajo okrožnico goriškega c. kr. okr. glavarstva v zadevi dovoljevanja javnih plesov. Če gg. župani ne dovolijo javnih plesov, tudi glavarstvo ne bo tega storilo preko njih!

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici (v S. Gregorčičevem Domu) bo vpisovanje za pripravnico v ponedeljek, dne 16., in v torek, dne 17. septembra. — Pogoji za sprejem so: a) dovoljna telesna razvitost in нравna nepričnost; b) primerna predizobrazba; c) starost 14 let, od katere more deželna šolska oblast izpregledati do šest mesecev.

V prvi tečaj se ne bodo sprejemali novi gojenci, ker jih je bilo dovolj (40) sprejetih meseca julija. — Ponavljalni in

naknadni izpiti se obavijo dne 16. in 17. septembra.

V sredo, dne 18. septembra bo za celi zavod otvoritvena služba božja, v četrtek, dne 19. septembra, pa se prične na celem zavodu redni pouk.

Kratkovidnost goriških trgovcev in obrtnikov. Nespretnost naših trgovcev in obrtnikov v mestu se kaže posebno v tem, da ne znajo inserirati. Previden in dalekoviden in preudaren mož bo inseriral v onem listu, ki se največ čita v onih krogih, ki so ali lahko postanejo njegovi odjemalci, inseriral bo v onih listih, ki so najbolj razširjeni. Vsak si pa lahko na prstih zračuna, da so najbolj razširjeni listi na Goriškem na ši listi. »Prim. List« n. pr. in petkrat toliko plačujočih naročnikov kot »Soča«, katero čita le pičlo število goriških trgovcev samih in nekaj frakarjev, ki itak kupujejo pri Lahih. Če čutijo goriški trgovci večjo potrebo, podpirati »Sočo« in dohtarje, ki stoje za njo, kakor skrbeti za lastno korist, je pač stvar njih okusa, toda okus našega ljudstva je drugačen. X.

Kaj je s telefonom po soški dolini? Svoj čas se je mnogo govorilo o telefonski zvezi po soški dolini. Sedaj je cela reč zaspala. Tudi v zadnjem zasedanju deželnega zbora je bilo o tem govora. Vlada noče dati na tozadevna vprašanja nobenega odgovora. — Smo predaleč od Dunaja — tako je rekel nekdo te dni. Bo treba bolj glasno zaupiti, da se nas bo slišalo gori na Dunaj.

Slov. stariši! Ako pošljete svoje otroke v nemške ali laške šole, pomnozite s tem število laških in nemških razredov in tujega učnega osebja v Gorici, vaši otroci se nasrkajo tujega duha, četudi ostanejo po imenu Slovenci.

Bilža se začetek šol. leta v Gorici. Spomnite se, da se bo mnogo revnih dijakov zateklo k »Dijaški mizi« v »Alojzijevišču«, da bi dobili gorko kosilo in gorko večerjo. Če jim želite dobro, zbirajte za »D. m.«!

Iz poštnih služb. Poštni adjunkt Marij Casagrande je postal poštar v Ajdovščini; poštarica Marija Schlechta je premeščena iz Cerkena v Skedenj, premeščeni so: poštni oficijant Ernest Pipan iz Nabrežine v Komen; oficijantinja: Frančiška Debevec iz Tolmina v Domžale, Ivana Čebin iz Bohinjske Bistrice v Kanal, Kristina Kos iz Kanala v Bohinjsko Bistrico, Regina Beifuss iz Opatije v Tolmin in Justina Rihteršič iz Komna v Tolmin.

Vojaške vesti. Tretji vojni kor je dne 3. t. m. končal svoje vaje, ki so se vršile okolo Cirknice. Prisostvoval je vajam prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v spremstvu prejšnjega šefa generalnega štaba Conrada pl. Hötendorfa. Te vaje so bile posebne važnosti, ker ste se borili dve diviziji ena proti drugi s stanjem in priprego, kakor je to v vojski navadno. Zadnja noč so vojaki spali v »švarmliniji«. — Vojaštvo se je po končanih vajah podalo deloma peš deloma pa po železnici v svoje stalne garnizije.

Pri velikih vojaških vajah na Notranjskem je zmagala 28. pehotna divizija, h kateri pripada tudi goriško vojaštvo. Glavno in odločevalno ulogo je igrala pri tem goriška pehotna brigada pod poveljstvom goriškega brigadirja genmaj. Scotti.

V Koprivi so se imeli goriški Lahi minulo nedeljo sila dobro. Imeli so veselico v korist »Lega Nazionale«. Pravijo, da so bili jako navdušeni za njih mater onstran Bračana. V mraku so potom umetnih ognjev v italijanskih barvah pozdravljali brate v kraljestvu. Pravijo, da so peli tudi tisto: »Con Caneva vogliamo marciar«, a ne v Tripolis, pač pa — proti Gorici.

Nemška gimnazija v Gorici bi se v nekaj letih posušila, ako bi bili vsi slo-

(Dalje v prilogi.)

venski stariši toliko narodni, da bi upisali svoje sinove v slovensko gimnazijo. S svojo nezavednostjo vzdržujemo v Gorici nepotrebno nemško gimnazijo. Slovenski stariši, odprite oči!

Stariše, ki pripeljejo svoje otroke v goriške šole opozarjamo, naj jih dajo na stanovanje in hrano dobrim slovenskim družinam.

Beneski Slovenec Karel Jusič, doma iz Asle, ki je bil obdolžen špijonaže v prilog Italiji, ki je bil v pond. oproščen. Zagovarjal ga je dr. Novak.

V **Morje** je padel v Trstu v torek zvečer konj, potegnisi za seboj kočijo, na kateri je sedel kočijaž. Kočijaž je imel pripeljati k odhodu parnika »Amisssa« nekega uslužbenca na tem parniku. Konj je tekel, kar je mogel. Sredi pomola sv. Karla pa se je spušil in naravnost stekel v morje. Uslužbenec »Amisssa« se je še o pravem času zavedel nevarnosti ter skočil iz voza, ne da bi se mu kaj zgodilo. Kočijaž pa je mislil, da bo konja pomiril, a konj ga je s kočijo vred potegnil v vodo, iz katere so ga pa rešili. Kočija in konj pa sta utonila.

Umor in samomor. Pri Matenjivasi v bližini Postojne je privatni uradnik Stohsreiter iz Trsta ustrelil svojo bivšo zaročenko Cernak ter ranil njeno prijateljico Geniram, potem pa se je samega sebe ustrelil. Omenjeni dve deklici sta se podali iz Trsta na izlet v Postojno, od koder sta se peš podali proti Matenjivasi. Stohsreiter jima je sledil ter izvršil ta grozen čin. Vzrok umora in samomora je ta, ker ga je zaročenka zapustila.

Letina in vreme v Benečiji. V Benečiji so kakor pri nas imeli že par let zaporedoma slabe letine. Letos kaže sicer letina prav dobro, ali vreme je slabo in hladno, kar zadržuje polje posebno pa škoduje grozdju. Ob Matajurju pa tudi letos ne bodo imeli ne sadja ne grozja, ker je tam toča skoro vse pobila.

Pogumen čin nadvojvode Josipa Ferdinanda. Pri vojaški vaji v bližini Grieskirchena sta se splašila konja, narežena pred topom, na katerem je sedel enoletni prostovoljec in drug topničar, ter zdirljala naprej. Top se je prebrnil in oba sta padla na tla. Nadvojvoda Josip Ferdinand, ki je bil pri tem navzoč, je prijel za vajeti konj ter ju ustavil. Potem se je podal k obema padlim vojakoma, ki sta bila le malo popraskana. Navzoče ljudstvo je priredilo nadvojvodi burne ovacije.

Okoli 20 glav živine je poginilo, bližu Tinj pri Grabstanju. Kakor se poroča, so v tem kraju, kjer se nahaja močvirje, izvrševali pogojilne poizkuse s Tomaževim žlindrom in kalijem. Živina je zavžila to sol in vsled tega poginila.

Dr. Ivo Poščić, odvetnik v Voloskem, je nabavil za župno cerkev v Voloskem nov križev pot za 1700 K.

Draginja mesa na Nemškem. Društvo nemških mesarjev je sklenilo uvažati zmizlo meso iz Mongolije in Mandžurije, da tako ublažijo vedno bolj naraščajočo draginjo mesa.

Naš presviti cesar je podaril, kakor poročajo listi, papežu Piju X. krasno izdelano sv. pismo velike umetniške in literarne urednosti. Edino znana stara Gutenbergova biblija bi je znala v tem oziru prekositi. Vsa oprava knjige je izredne, fine izdelave in se ne da z drugimi tudi boljimi izdajami sv. pisma niti primerjati.

Že 137 let ni bil mesec avgust tako hladen kakor letos.

Bacil zobne bolehnosti odkrit. Pred kongresom zobnih zdravnikov v Kristianiji je kazal zobni zdravnik Holbeck Hansen bacil zobne bolehnosti pyorrhoea alveolaris, katerega se mu je posrečilo odkriti po večletnem študiju. V strokovnjaških krogih pripisujejo odkritju zobnega bacila veliko važnost.

Dežnik je pustil nekje v Solkanu nabiratelj »Slov. sirotišča«. Prosimo, naj se dežnik izroči v gostilni g. Ravnika v Solkanu.

Bosansko železniško vprašanje. Dne 9. t. m. se bo zbrala v Tuzli komisija tu in inozemskih izvedencev, ki bodo proučevali, ali bi znala železniška zveza med Tuzlo in Sarajevem tvoriti kompenzacijsko za nameravano železnico Doboj-Sarajevo.

Jubilej parobroda. Dne 30. m. m. je minulo 100 let, ko je vozil na Angleškem prvi parnik.

Argentinski parnik »Colastina« se je z vsem moštvom vred potopil. Našli so že dve mrtvi trupli.

Princ Jurij blazen. Srbski princ Jurij je v resnici zblaznel in se nahaja v nekem zdravilišču v Glarusu v Švici.

Listnica uprave: G. Zofka Štolfa Via Acquedoto, Trst: Denar prejeli! Plačano do 1. aprila 1913. Hvala!

Gosp. Anton Lipičar p. Schlüchtern (Nemčija). Denar prejeli! Plačano do konca leta 1912. Hvala!

Listnica uredništva. Raznim gg. dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora in ker za danes prepozno prihodnjč.

Mestne novice.

Goriški Slovenci odrinemo na Dunaj v torek dne 10. sept. ob 6. uri zvečer z državne postaje.

Pozor pred sieparji in tatovi! One, ki pojdejo k evharističnemu kongresu na Dunaj opozarjamo pred dunajskimi sieparji in tatovi, katerih ne bo manjkalo med množico. — Pripomnimo, da je se pred nekaj dnevi neki goriški slovenski trgovec bil osleparjen, ko je kupoval svetinje, ki se prodajajo za spomin na evharistični kongres. A slepar jo je izkupil tako, da bo pomnil. Naznanili so sieparja odboru za evharistični kongres, in ta mu je odvzel pravico, prodajati svetinje. — Pozor torej! Oči na vse strani!

Tombola »Slov. sirotišča« v Gorici bo dne 29. septembra na dvorišču restavracije »Central« in sicer ob 5. uri popoldne. Srečk imamo 3000, ki se prodajajo po 30 v. Upamo, da razprodamo vse.

Solska vest. Ravnatelj tuk. realke Viktor Slop je dobil naslov vladnega svetnika.

Obrt v Gorici peša. Obrtniki se pritožujejo, da nimajo dela. Tako slabege leta, tako pravijo, niso imeli že dolgo časa. — V Gorici peša trgovina in obrt.

Vojaški nabori se vrše te dni v Gorici Podturnom za goriški politični okraj. Fantje se lepo obnašajo. Policija in orožništvo nima kaj delati.

Zakaj se ne vrši letošnji vojaški nabor na Goriščeku kakor druga leta? — Ker je lastnik hiše, kjer se je vršil vojaški nabor, zahteval višjo najemnino kakor druga leta.

»Banca Friulana« v Gorici je bila te dni izbrisana iz združnega registra. — Posle bivše »Banca Friulana« je prevzela neka tridentinska banka.

Iz zaporov so izpustili v četrtek po nalogu državnega pravdnštva Ottona Krainerja, Felicija Moseggia — Ronchi in Antona Farfoglia, vsi trije iz Gorice.

Na gimnazijska poslopja slovenski napis! V Gorici imamo slovensko gimnazijo, toda na zunaj je vse nemško. Pričakujemo od ravnateljstva, da priskrbi tudi slov. napis za gim. poslopja, slov. pečat itd.

Znani laški trgovec z žitom Anton Bozzini je v torek ponoči umrl. Zadel ga je kap. Bozzini je imel trgovino z žitom tudi pri Sv. Luciji.

Glavni poštni urad v Gorici ima premalo prostora, ki ne odgovarja sedanjemu prometu. Treba bo misliti na novo poštno poslopje v Gorici.

Z murbe je padel v pondeljek zjutraj nad 70 let stari kmet Ivan Culot, stanujoč v ulici Luigia, ter si pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

Dražba lova. Dne 14. septembra t. l. ob 10. uri predpoldne se oddaja na tukajšnjem glavarstvu lov davčne občine Lokavec za dobo od 15/9 1912 do 30. aprila 1913. Vzklicna cena je 100 K. — Pogoji se lahko poizvedo na c. kr. okr. glavarstvu.

Odprti leakrni. Od 8. do 15. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Liberi - Pontoni.

Iz goriške okolice.

g Šempas. Dne 1. septembra se je vrnil v Šempas vpokojeni orožniški postajevodja g. V. Samokec z namenom, da prevzame tajniško službo v naši občini. Ta gospod je imel do sedaj službo knjigovodje pri slov. kmetijskem društvu v Gorici. Prav je, da dobimo stalnega tajnika, toda veliko vprašanje je, bo-li zadovoljen z dosedanjo skromno tajniško plačo. Že pri prvi starešinstveni seji je bilo na dnevnem redu povišanje tajniške plače, a starešinstvo je soglasno odklonilo to zahtevo. Ko bi bilo starešinstvo plačo tajniku povišalo, bi menda bil prevzel to službo voditelj naših liberalcev, g. nadučitelj Križman. Tako pa kaže, da dobimo novega tajnika. Bo-li novi tajnik hotel za dosedanjo plačo tajnikovati ali ne, je veliko vprašanje. Zdi se, da on zahteva 60 K na mesec. Radovedni smo, kako se rešijo iz te kočljive zagate naši sedanji občinski voditelji, ki so si vzeli za pravilo boljše gospodarjenje v občini.

g Materni jezik pri vojaki. Na Rojcah so nastanjeni vojaki pijonirji, po rodu Poljaki. Občevalni jezik med moštvom in častništvom je poljski nele doma v vojašnici, ampak tudi na vežbališču. Le poveljni in pisarniški jezik je nemški.

g Občinske volitve se vrše te dni v Kojskem, ki je največja županija v goriškem političnem okraju.

g Od izliva Vipave v Sočo. Te dni so merili pri nas inženjerji naše vodovje. Obenem so študirali, kako zaježiti deročico Sočo, ki je pri nas odnesla že mnogo rodovitnega sveta. Inženjerji so pravili, da se bo z delom začelo prihodnje leto.

g Dornberg. (Z a h v a l a.) »Slov. Čitalnica« se čuti dolžno zahvaliti se vsem onim, kateri so skrbeli mnogo za to, da je nedeljska slavnost tako lepo uspela. — Zahvalimo se sl. občinstvu, katero je tako polnoštevilno prisostvovalo naši predstavi. Najudanejšo zahvalo izrekamo tudi sl. posojilnici, katera nam je blagohotno prepustila dvorano. Franc Šimigoj t. č. predsednik.

Na Gradu pri Mirnu se je vršila minulo nedeljo slovesnost družb Marijinih ličera. Ljudstva se je nabralo zlasti popoldne jako veliko. Zjutraj je imel cerkveni govor p. g. Ciril Vučur, kurat v Podgori, popoldne pa p. g. Iv. Rojca, župnik v Mirnu. Petje v cerkvi — mešani zbor — je bilo krasno.

g Petovlje. Naša vasica, nekdanje čisto slovenska, je za nas izgubljena. Slovenci so se vsi poitalijančili razum ene družine. Otroci, ki so svoj čas hodili v šolo v Gabrije, hodijo sedaj v Zdravščino. Le še stari ljudje govorijo med seboj slovensko, otroci pa že ne več. V dvajsetih letih ne bo več sledu o Slovenčih v Petovljah. Italijani so prekrstili Petovlje v Peteani...

g Št. Andrež. Ali bi ne kazalo ustanoviti pri nas »Hranilnico in posojilnico«?

Taka občina kakor je naša bi že kdaj morala imeti domačo hranilnico in posojilnico! Na noge, možje poštenjaki! Proč s cincanjem in mencanjem!

Grofica Selma Coronini je praznovala v nedeljo 1. septembra v Št. Petru pri Gorici svoj 80. rojstni dan. Bila je svoj čas tudi na dvoru znana osebnost in pozneje večkrat odlikovana, med drugim z Elizabetnim redom I. razreda. Od l. 1856. je bila poročena s pokojnim goriškim deželnim glavarjem Francem grofom Coroninijem. Iz tega zakona so trije otroci: hči Selma, sin Rudolf in sin Albert, višji sodni svetnik v Gorici.

g Oš... Mad... Sinoči je bilo. Kolesar se je peljal skozi Št. Andrež. Zapodila sta se za njim dva 10—12-letna fantalina. Ker mu nista mogla slediti je začel eden: »Oš... Mad... teče hitro!« Stariši, kam pridemo po tej poti!

g Nova vojašnica. Z zgradbo nove vojašnice na Rojcah se je že pričelo.

g »Slovenska Straža« otvori z letošnjim šolskim letom otroški vrtec v Ločniku.

g Prvačina. Dne 8. t. m. ob 3 in pol pop. se bo vršila veselica, katero priredi »Slov. kat. izobraž. društvo« v zaprtem prostoru. Igrala se bo prvič na Goriškem Medvedova igra »Stari in mladi«. Pred igro bo pel moški zbor in proizvajala se bo deklamacija. Pričakuje se obilne udeležbe.

g Lokovec. V nedeljo 25. p. m. se je vršil občni zbor »Kat. sl. izobraž. društva«. Tovariš predsednik nam je povdarjal, kako potrebna nam je izobrazba za našo mladino, kako se ravno v zobraž. društvu mladina vzgaja potom knjig in časopisja. Povdarjal je, da morajo vsi podpirati izobr. društvo, da bo svoj namen doseglo, ker brez vzgoje postane mladina rabrzdana. Mladina se mora izobraziti strokovno, politiško in versko, kajti take mladine ne bo nihče zapeljal. Iz tajnikovega poročila posnemljemo, da je imelo društvo 4 predavanja, 23 časopisov, 75 članov in članic, odbor pa je imel 7 sej. Blagajnik je imel 147 K 22 v dohodkov, in 147 K 28 v stroških, društveno imetje znaša 348 K 52 v. Knjižničar se je pohvalil sledeče: knjig ima 210 v vrednosti 165.50 K, prečitanih je bilo 229. Čebelica je znela do konca junija 405 K 19 v. V odbor so bili izvoljeni: Leop. Leban, predsednik, Janko Mavri, njega nam.; Alojzij Šuligoj, tajnik; Janko Hvala, namestnik; Leopold Kolenc, blagajnik; Fran Bremec, namestnik; Filip Bremec, knjižničar; rač. preglednika sta Janez Šuligoj in Anton Šuligoj.

Nov odbor je obljubil, da bo z vne-mo delal za izobrazbo ter, ako bo le mogoče, da si priskrbi društveno zastavo za katero nam manjka nekaj čez 100 kron.

Iz ajdovskega okraja.

g Rihenberg. »Kršč. soc. izobr. društvo« priredi 15. sept. veselico na »Governi«. Sodelovala bode »Orlovska« godba iz Šmarij. V programu je 18 točk: godba, igra, kuplet, solospeli, mešani moški in ženski zbori.

g Šmarje. V nedeljo, 8. septembra popoldne ob 3h. bo slovesen sprejem v Marijino družbo deklet v Šmarjah. Po blagoslovu bo veselica, katero priredijo dekleta Marijine družbe. K sprejemu in veselici se uljudno vabijo sosednje Marijine družbe in vsi prijatelji Marijinih družb.

Iz kanalskega okraja.

Cesta Kanal - Anhovo - Plave. Minole dni si je ogledal stavbeni svetnik g. Machmitsch cestno progo Kanal-Anhovo-Plave, ki se ima popraviti, spopolniti in sploh urediti. Poseben vladni

inženier bo v kratkem pričel izdelovati podrobne načrte za to delo. — Cesta bo skladovna.

Toča na Kanalskem. Kakor smo že poročali, je minoli teden padala po Kanalskem še precej debela toča. Spremljal jo je hud vihar, ki je napravil tudi brez toče veliko škode. Najbolj prizadete so bile vasi Vrh nad Kanalom, Kambreško, Srednje, Kostanjevica, Lovišče in Debenje.

Dražba za cesto od Levpe do Kala se je vršila dne 1. avgusta t. l. C. kr. tržaško namestništvo pa ni še do danes rešilo te zadeve. Nadejamo se pa, da se to zgodi v kratkem in da bo dotični podjetnik takoj pričel z delom, na kar ljudstvo silno težko čaka.

Sploh pa silni in deluje cestni odbor kanalski vedno na to, da razpiše vlada čim preje dražbo za zgradbo cele ceste od Grgarja pa do banjske meje.

Iz Tolminskega okraja.

Iz grahovske občine. Knežka gmajna to se sedaj sliši po celi občini. Ker se pa toliko od tega govori, moramo še en lep slučaj knežke komande priobčiti.

Nekateri posestniki, katerim se je godil pri razdeljevanju obč. zeml. krivica, so se pritožili na županstvo, da se nekateri deležniki vže lastijo svojih deležev, kljub temu, da je deželni odbor izdal odlok, da nobeden deležnik ne sme stopiti v last odkazanih mu deležev, dokler ni dotični razdelitveni operat potrjen. Županstvu ni bilo mogoče storiti drugega, kakor ponoviti razglas, ki se glasi, kakor govori gori navedeni odlok. Ko so pa to zvedeli oni, ki jim je krivična razdelitev po volji, je najprvo podžupan Jožef Kenda ukazal, da se to ne sme razglasiti ter zbral skupaj iz cele raztresene občine vse one, ki so zadovoljni s krivično razdelitvijo ter jih nagovarjal, da naj gredo na županstvo prepovedati objavo razgasa. Res pridejo na županstvo pod vodstvom I. Rejca in I. Drekonje skoraj vsi oni deležniki, ki so zadovoljni s krivično razdelitvijo, ter zahtevajo od občinskega tajnika, da mora razglas preklicati in ga pričo njih v opravičnem zapisniku zbrisati. Da se ne bi prepiral obč. tajnik s podžupanom, je ugodil njegovemu ukazu. A prišla je ta stvar c. kr. okrajnemu glavarstvu v vednost, kamor so bili tudi vže poklicani na odgovor voditelji agitacije proti razglasu. Ko so odšli dotičniki iz obč. urada, se je eden izmed njih celo pohvalil, danes pa smo jim jih dali.

Iz Grahovo. (Konec.)

Za knežko gmajno se je zapravdalo tisoče kron, kar vse je bilo brez potrebe. Naj si bo že zemljemerec Obizzi tak ali tak, vendar bi se bilo dalo z njim brez tožbe pogoditi, da bi bil delo izvršil z manjšimi stroški kakor s tožbo.

Jož. Kenda se rad toži in si šteje v čast, da je dobil en kos pravde, a občina morala je vendarle mnogo pravnih stroškov plačati. Bog ve ako bi se bil podžupan spustil v pravdo, ako bi bil sam moral nositi pravdne stroške? Da ni tozadevnih poti zastoj opravljaj, razume se pač samo ob sebi.

Tudi dr. Franko ne sme biti ponosen na izid te pravde. Saj je vse to več stalo, nego bi bilo stalo, ako bi najeli drugega zemljemerca, ki bi bil vso gmajno na novo razdelil. Bog nas vari ljudi, ki se radi tožarijo in ki po sodnijah svojo čast iščejo.

Tudi bivši predsednik zaupne komisije pri razdelitvi zemljišč bi bil najbolj zadovoljen, da bi se operat ne ovrigel, ker on je s svojim deležem najbrže prav zadovoljen.

Ona nečloveška mati, natakarica v Podbrdom, po priimku Virant, ki je hotela umoriti nezakonsko dete, katero je povila pred nekaj časom, kakor smo že poročali, se nahaja v goriški ženski bol-

nišnici, kjer jo straži mož postave. Detetu pa se je obrnilo na boljše. Poroča se, da je s čevljem tolkla dete po glavi.

Iz Volčanske okolice. Pred štirnajstimi dnevi se je poslovil od nas prečastiti gospod kaplan Vinko Štanta ter je odšel na svoje novo mesto v Št. Peter pri Gorici. Blagi gospod je imel pri nas težko službo, ker je po večini moral sam upravljati celo leto našo duhovnijo. Bil je skrben in postrežljiv do vsakega tudi do najbolj revnega, posebno pa je skrbel za bolnike in onemogle. Skrben in vstrajen je bil posebno v spovednici. Zato vam kličemo za Vami blagi gospod: Bog Vas ohrani še mnogo, mnogo let v radost in tolažbo v bogim trepečim ljudem.

Iz komenskega okraja.

km Kostanjevica. (Konec.)

Pa še nekaj drugega moram omeniti. Naša občina je bila od nekdanj dobrem glasu. Tukaj je vladala medsebojna ljubezen. Žalibog, da se ne moremo več s tem častnim imenom ponášati. Že nekaj časa sem vlada v naši občini grda nevoščljivost. Brat je zoper brata, sosed zoper soseda. Tožbe se množijo in nosijo »mižerijo« v občino. Za vsako malenkost tečejo k sodniji. In kake posledice nastanejo? Lahkomišljene prisege, laži itd. Za dobre naprave ni denarja. Že od Velike noči ni bilo v naši lepi cerkvi slovesno pete sv. maše. In to vse iz nevoščljivosti. Upali smo, da bo novo občinsko zastopstvo bolj delavno od prejšnjega. Ali reči moramo, da smo prišli iz dežja pod kap. Prejšnji, ako so nas imeli za norca, so nas imeli na skrivaj. Sedanjí nas hočejo imeti očitno. Vi ste znali starim marsikaj očitati, ali reči moram, da nismo nič na boljšem kakor se vidi. Nevolja med treznomislim ljudstvom rase od dne do dne. Smešno je ugovarjanje, da so naši ljudje krivi, da so v občini taki neredi. Ne, to ni res! Prepričan sem, da nižji sloji zahtevajo, da se stvari uredijo postavnim potom. Ali naj se jim zameri, ako se borijo za svoje pravice? Še bolj zbadljivo je očitavanje, da nižji in srednji sloji ne donášajo občini nikakih koristi. — Uprašal bi, kdo plačuje onih letnih 1600 K za užitnino? Mari ne v veliki meri tudi nižji in srednji sloji? Malo več ljubezni privoščite vašim nižjim, sicer ne boste spoštovani. Z združenimi močmi bi se dalo veliko napraviti v korist in blagor občine. Nekdo.

km Sveto pri Komnu. V nedeljo, dne 8. t. m. priredi naše »Slov. Kat. I. D.« veselico z zanimivim sporedom. Veselica se bo vršila na dvorišču gosp. Ivana Štolfa št. 77. Začetek ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop.

km Sveto. Minulo nedeljo se je vršilo ustanovno zborovanje kraškega okrožja »Orlov«. Načelnikom okrožja je bil izvoljen Franc Stepančič iz Temnice. Na zborovanju je govoril visokošolec Zavadlav iz Vel. Dola.

km Preserje pri Komnu. Liberalni prvaki so vložili rekurz proti starešinstvenemu sklepu glede prostora za novo šolo. Ta rekurz so podpisali vsi Brejci. Dični okrajni šolski svet pa je odredil, da se bodo prej zidale šole v Kostanjevici in v Kobjeglavi. Ostaja nam torej dovolj časa za se praskat zaradi prostora za novo šolo.

km Sveto. Semenij sv. Tilha se je letos dobro obnesel. V soboto je malo porosilo, a v nedeljo se je zopet razvedrilo. Krčmarjem in trgovcem pa se je prav dobro godilo. Prišlo je ta dan mnogo ljudi od bližnjih in od daljnjih krajev.

km Rubije. Jesen je tu in še precej hladno je. Turšica je vsa še zelena. Gospodinje pa čakajo na novo moko. Potreba je velika, zato nestrpnó čakamo na gorkejšje vreme.

km S Krasa. Liberalci prirejajo društvene plesse, ki se potem prelevijo kar v javne plesse, brez da bi imeli v to po-

trebnega dovoljenja. V to poklicani javni organi bi morali posvetiti ti stvari malo več pozornosti; kajti na ta način se krši zakon.

km Sveto. Po končani cerkveni slovesnosti dne 1. t. m. so priredili tukajšnji izobraženi možaki plesno veselico na zdravje g. krčmarju. Plesali so, dokler so mogli. Nekateri so pa prišli še le ob dnevu domov.

km Iz Hrušovice smo dobili dopis, v katerem se poroča, da je umobolni Rudolf Lisjak izgubil v torek dne 27. avg. in ne 26. avg. kakor smo zadnjič poročali. Nadalje so ga prvi slišali kričati v jami njegovi stariši in nekateri sosedje. Lisjak ni padel v jamo, marveč se je v svoji slaboumnosti sam podal vanjo. En domačin se je spustil kakih 15 m v jamo, a vrv je bila prekratka. Poškodbe Lisjaka so neznatne.

Iz sežanskega okraja.

s Tomaj. (Jubilejna gospodinjska šola v Tomaju na Krasu. Konec.) Žalibog, da je šola še vedno premalo znana ter da naši slovenski posestniki še vedno niso dovolj prepričani o neprecenljivi vrednosti, katero bi uživale njihove hčere v tem zavodu. Še vedno se marsikateri boji stroškov, ki so pa primeroma zelo malenkostni z ozirom na veliko bogastvo, katero si pridobi dekle z izobrazbo za sebe, za vso svojo prihodnjo družino, da za celi narod.

Zopet drugi mislijo, da tega ali onega dela ne boče njihova hčerka rabila. Ta ugovor je tudi ničev; kaj škoduje gospodinji, oziroma gospé, ako zna sama prijeti za slehernó delo, ali vsaj ve, kaj in kako sme in mora zahtevati od dekcle. Kolikrat se pripeti, da se dekcle in služabnice posmehujejo gospe in gospodinji, ker niti pojma nima o tem in onem delu. Kako jo vsled tega brezvestni posli sleparijo in škodujejo. Iz rečenega je že dovolj razvidno, kolike važnosti je dobro vrejena gospodinjska šola.

Vsa čast pa mnogim slovenskim posestnikom, ki so že uvideli koristi te šole ter so pošiljali svoje hčerke v zavod; zato so bili prvi letniki dobro obiskovani.

Prve dni novembra t. l. se otvori na tej šoli peti tečaj, ki traja 12 mesecev, da je gojenkam mogoče predelati predpisano snov vsestransko, da se priuče vsemu praktičnemu delu, kar bi se pri polletnem tečaju ne moglo doseči. Pouk je slovenski ter zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti pa se poučuje teoretično in praktično v kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vinarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo o gospodinjskem knjigovodstvu ter o ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke morajo bivati v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester.

Natančna pojasnila dajejo šolske sestre v Tomaju, pošta Dutovlje.

s S Krasa. V časopisih se različno čita o letošnji trgatvi na Krasu. Eni pišejo o dobri, drugi zopet o slabi trgatvi. Eni so mnenja, da ne kaže poročati o dobri trgatvi, ker bi sicer ne dobili vladnih podpor. Drugi zopet menijo, da bi Kraševci zgubili pri kupčiji z vinom, ako se piše o slabi letini. Ker torej ni mogoče ustreči vsem, je najbolje da se molči in kdor ima dobro letino, naj se veseli, oni pa, ki bo imel slabo, naj trpi.

s Sežana. Vlada je vnovič dovolila podporo, in sicer v znesku 49.000 K, k naj se porabi za popravo občinskih poti. Dne 28. m. m. se je v Sežani snidla komisija, ki je to svoto razdelila. Tako bomo imeli zraven lepih zaslužkov tudi lepe poti. Posebno na Brkine se je ozirala komisija, ker tam nimajo trgatve.

Toča. V sredo dne 28. avg. je padala debela toča deloma po gorenjem Krasu deloma po gorenjem Vipavskem. Zadelo je občine Avber, Štjak, Erzelj, Goče in del Gornje Branice.

Iz korminskega okraja.

Turšica za briške kolone dospe v Gorico prihodnji teden. Vsak kolon bo prispeval približno 14.20 K za kvintal. Natančne pogoje poizvedo koloni pri »Goriški zvezi« prihodnji teden. Pri razdeljevanju bodo morali vozniki vzeti žito za cele občine. Odbornikom »Kolonске zveze« naznani »Goriška zveza«, kedaj naj pridejo vozniki po blago.

Za kratek čas.

Cerkvenikov Dorče je bil pravi »klepeton«. Bil je pa tudi ravno prav star za to, imel je 4 leta. Neko nedeljo sta »varovala« doma z materjo in med službo božjo pride njegov starejši brat Lipe po oglje za kadičnico. Dorče gleda, kako mati oglje pripravlja in reče: »Slišite mati, naš župnik mora pa res imeti veliko fajfo!« »Fajfo, veliko, zakaj?« »Zakaj mu pa Lipe toliko oglja nese?« »Saj niti kadi ne!« odvrne Lipe. »O, saj sem videl v nedeljo, ko sem bil z materjo pri maši, da se je kadi!«

● Gdlikovana pekarija ●
● in sladčičarna ●
● **K. Draščik** ●
● v Gorici na Kornu ●
(v lastni hiši)
● izvračuje naročila vsakovrstnega ●
● pečiva, torte, kolače za birmance ●
● in poreke, pince itd. Prodaja ●
● različna fina vina in likerje na ●
● drobno ali orig. buteljkah. Pri- ●
● poroča se sl. občinstvu. Cene ●
● jako nizke. ●

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Gradec, 47, 61, 72, 74, 87
Dunaj 19, 89, 62, 43, 2

„KMETIJSKO DRUŠTVO“,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V CERKNEM,

naznanja svojim p. n. članom, da se napovedani

OBČNI ZBOR

za poslovno leto 1911 pretečeno nedeljo, vsled nezadostne udeležbe članov ni vršil in se isti preložil na

nedeljo dne 22. septembra t. l.

Vršil se bo ob istem času in z istim dnevnim redom, kakor je že bilo naznanjeno.

Koledar za duhovščino.

9. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. fer. 2., a cap. de seq., com. praec. et Oct. Compl. fer. 2.

10. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. fer. 3., a cap. de seq., mer. supr., Or. Deus, qui nos, Com. praec., Oct. de Ss. Proti et Hyacinthi Mm. Compl. fer. 3.

11. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. fer. 4., a cap. de Festo, com. seq., Or. Praesta. ut interc., et Oct. Compl. fer. 4.

12. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. fer. 5., a cap. de seq., Or. Deus, qui nos conced., com. praec. et Oct. Compl. fer. 5.

13. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

14. Ut in Dir. Off. I. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

15. Ut in Dir. Off. I. Cat. In 2. Vesp. com. Dom. et Ss. Cornelia et Cipriani Mm. Compl. Dom.

Dijaka (dijakinjo) kmetijskih starišev sprejme na hrano in stanovanje za lastno sobo slovenska pobožna družina v Gorici po najnižji ceni. Oglasiti se pri A. Doljak, ulica Luigia štev. 1.

Učenca

za pekovo obrt sprejme pekovski mojster v Gorici. Prednost imajo zdravi in ubogljivi, doma iz hribov. Več se izve v „Narodni Tiskarni“ v Gorici.

M. ANDERWALD

trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami, GORICA
Tekališče Jos. Verdi št. 32, v hiši „Centralne posojilnice“
najtopleje priporoča

prečastiti duhovščini ter sl. občinstvu v mestu in na deželi, svojo veliko zalogo vsakovrstne kave, riža, olja, sladkorja, najboljše moke, čaja, likerjev, šampanjca in najfinjših vin v buteljkah, Velika izbira vsaki dan svežih najrazličnejših delikates in slaščic.

Postrežba točna. Cene najnižje.

Posebno se priporočam gg. hotelirjem, gostilničarjem in kavararjem, ter sl. društvom, ki prirejajo veselice.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra
Antona Krušič, Gorica
Tekališče Franca Josipa št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Se priporočam velečastnim duhovnikom in drugim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ker izdelujem vsakovrstne obleke od najfinjših vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na raspolago.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Alli hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo ozloma za prihodnost svojih otroh? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župniku HASEJA o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Srečke v korist Slovenski Straži

4 krome 75 vln. znaša obrok za turško srečko, ki ima šest žrebanj z nastopnimi glavnimi dobitki vsako leto:

400.000	frankov
400.000	„
400.000	„
200.000	„
200.000	„
200.000	„

Skupaj . . . 1,800,000 frankov.

Prihodnje žrebanje dne 1. oktobra tega leta. Vsak naročnik turške srečke prejme eno srečko v podporo revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastonj. Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. VAL. URBANČIČ, Ljubljana; Kongresni trg štev. 19.

Pozor!

Šivalni stroji po tovarniški ceni — radi opustitve zaloge.

pri urarju

M. ŠULIGOJ.

v Gorici ul. Barriera 43

(tik drž. kolodvora)

v lastnej hiši.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uradno prebavljane, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vln.

Vino, motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prnesti ali poslati. — Naslov pové upravništvo „Primorskega Lista“.

Družinska

pratika

za leto

1913 Je ravnokar

Izšla

z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino in mnogimi slikami. Dobiva se skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodajalni »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič, F. M. Schmitt in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tiskov. društva«. — Cena komadu 24 vln., po pošti 5 vln. več. Zahtevajte jo povsod in de dajte si usiljevati drugih pratik.

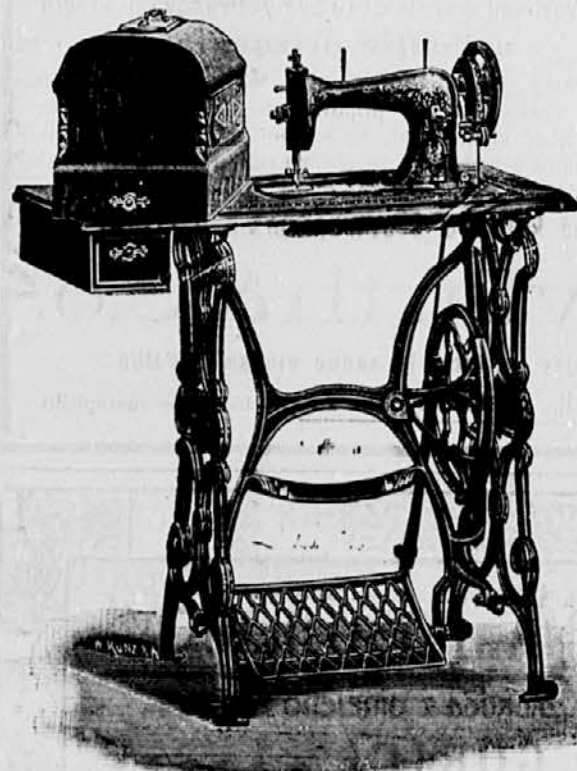
Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

Vzorci na zahtevo poštni neprosto.

Pozor!

Kje kupite najfinjše, najcenejše šivalne stroje z 10-letno garancijo?

Pri tvrdki

J. Šuligoj

v Gorici,

Gospiska ulica št. 25
v hiši g. A. Kuštrina.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne. Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gospiska ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Dalaonica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priloga preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

ODLIKOVANA REKARNA

JAKIN

Gorica, vla Formica

Priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo perila in blaga za moške obleke. Posebna izbira črnega sukna. Na zahtevo pošljem vzorce.

Očala vsake vrste natančno po zdravniških predpisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplomere, kompase, različne mere za vino, mleko in žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optičnimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16.

(Prej Korso Verdi 26.)

Ferdinand Resen

Gorica, Gosposka ulica 4

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga za moške obleke.

Posebna izbira črnega sukna.

Na zahtevo pošljem vzorce.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in raztezajočih od 3—480 m. Cene od 50—80 K. Razprsilnike vsake vrste od 4—12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj št. 7—9.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naše najmoderneje urejeno specialno tovarniško podjetje zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnimi stiskalnicami in uživa v strokovnih krogih najbolje priznanje.

Zahtevajte posebni cenik št. 452^a za vinske in sadne stiskalnice, za popolne moštne naprave, za hidravlične stiskalnice, za sadne in grozdne mline, za čistilce grozdja, za stroje za rebkanje, za navorne sesalke itd.

Več kot 700 svetinj in prvih daril itd.

Ph. Mayfarth & Co.

Specialna tovarna strojev za trtne in sadne vinske pridelke
1500 delavcev. Dunaj, II., Taborstrasse 71. Iščejo se zastopniki.

Velika izbira domačega in inozemskega usnja. Potrebščine za čevljarje in sedlarje. Odlikovana tvornica nadplato. Jermeni za stroje in goži. Gorski čevlji ter nahrbniki. Raznovrstno vrvarsko blago.

J. DRUFOVKA

Gorica, Gosposka ul. št. 3 nasproti Monta.

VIKTOR TOFFOLI -- GORICA

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljkino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Pizze, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedično olje	1/2 litra	vinarjev	52
Namizno olje	1/2 "	"	56
Istrsko-oljkino olje	1/2 "	"	60
Valona	1/2 "	"	64
Bari	1/2 "	"	70
Oneglia	1/2 "	"	80
Lucca, Nizza	1/2 "	"	1—

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

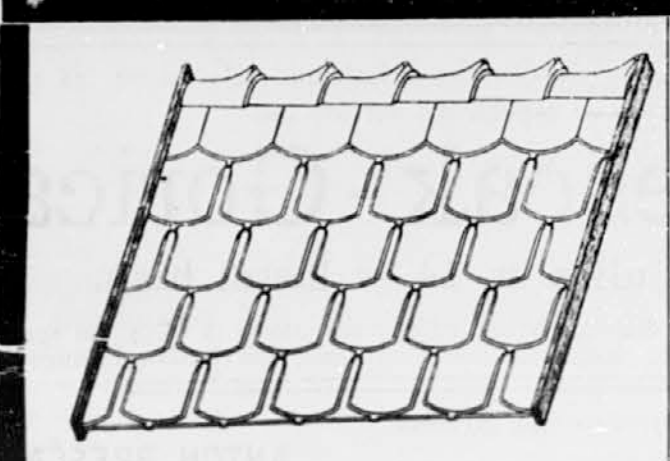
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

◆◆◆◆◆ v GORICI ◆◆◆◆◆

obrestuje hranilne vloge po 4¹/₂%. Daje članom posojila na vknjižbo po 5¹/₄%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi št. 32, I. nad.** — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Patentirani strešniki „Ancora“.

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se doseže perfektno zvezo cele strehe. S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priloga živo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za gorški, tolminski in vipavski okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica, Gosposka ul. 7. TELEFON 107.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

Potom iznajdba, ki se jo

